

**Схема оцінювання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю
(власного висловлення) з української мови
пробного зовнішнього незалежного оцінювання 2019 року**

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями (1, 2, 3а, 3б, 4 та 5), як викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	<p>Учасник формулює тезу, що репрезентує його власну позицію. Учасник висловлюється в один із таких способів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чітко окреслює, наскільки важливим є саме «живе» спілкування [наприклад, <i>манера говорити, вираз очей, жестикуляція – невід’ємні складники формування ставлення до інших, можливість інтуїтивно відчувати фальш або щирість співорозмовника</i>]; – стверджує, що он-лайн спілкування є оперативним, мобільним, універсальним, сприяє стиранню кордонів між співорозмовниками, дозволяє швидко обмінюватися інформацією, перевіряти її тощо; – займає проміжну позицію, стверджуючи, що кожен вільний вибирати спосіб взаємодії залежно від ситуації; пропонує поєднувати обидва способи спілкування: у Мережі швидко можна знайти багато однодумців, цікавих співорозмовників, але «жива» взаємодія збагачує емоційно. <p>Орієнтовні опорні слова: <i>людина, життя, час, дотик, зв’язок, контакт, зустріч, близькість, єдність, нерозривність;</i> <i>смартфон, комп’ютер, он-лайн, відеозв’язок, відеочат, скайп, відеоконференція, відеоблог;</i> <i>швидко, безперешкодно, легко, актуально, своєчасно, оперативно, миттєво;</i> <i>Інтернет, Мережа, Усемережа, Світова Павутина; інформація, знання, новини, відомості;</i> <i>спілкування, обговорення, комунікація;</i> <i>кордони, межі, рамки, обмеження, ілюзія, обман, міраж;</i> <i>однодумці, друзі, співорозмовники, товариші, колеги; підписник, блогер, колумніст;</i> <i>віч-на-віч, «живе» спілкування, у вічі, поруч, пліч-о-пліч, гуртом, спільно, укупі, разом;</i> <i>емоційний, сердечний, пристрасний, запальний, відчуття, почуття, душевний, небайдужий;</i> <i>цікавість, плідність, корисність, розвиток, реальність, дійсність;</i> <i>інтереси, зацікавлення, справа; потреби, необхідність, потрібність, доконечність, запиту;</i> <i>об’єктивний, суб’єктивний, гіпотетичний, особистісний, позитивний, добрий, непоганий, слухний, путний, пристойний, упевнений, переконаний;</i> <i>цінувати, берегти, розвивати, шукати, шанувати, формувати, дотримуватися, поважати, нехтувати, змінювати, укорінювати, єднати, ріднити, зближувати, братати</i></p>	2

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
	<p>У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що доносять власний погляд учасника на обговорювану проблему. Учасник лаконічно відповідає на питання, сформульоване в темі (<i>так, здатне / ні, не спроможне</i>).</p> <p>Учасник лише повторює фрази з формулювання теми, не висловлюючи власної позиції</p>	1
	<p>Учасник не формулює тези. Зміст висловлення свідчить про відсутність власної позиції щодо порушеної проблеми й несформованість того чи іншого погляду на неї.</p> <p>Учасник формулює тезу, що не відповідає запропонованій темі</p>	0
2. Аргументи	<p>Учасник розвиває свою думку, наводячи принаймні два доречні й переконливі аргументи (докази, підстави для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), що пов'язують тезу з прикладами</p>	2
	<p>Учасник наводить принаймні один доречний аргумент (доказ, підставу для обґрунтування, підтвердження висловленої тези).</p> <p>Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого.</p> <p>Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези</p>	1
	<p>Учасник не наводить жодного аргументу для обґрунтування тези або наведені аргументи не є доречними</p>	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	<p>Аргумент підкріплено, проілюстровано принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва. Указано на проблему, порушену у творі, художній образ, через який проблему розкрито, зазначено назву й автора твору. В інших видах мистецтва тестований може не вказувати автора.</p> <p>Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявляються, підтверджуються в мистецькому творі</p>	2
	<p>Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований через художній образ; у прикладі є фактичні помилки</p>	1
	<p>Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним</p>	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	<p>Учасник наводить принаймні один доречний приклад з власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, яка є конкретною, локалізованою в часі та просторі.</p> <p>Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявлено, підтверджено через особисте життя конкретних людей або суспільне минуле чи нинішнє життя.</p> <p>Учасник може покликатися на факти з біографії митців, які стосуються їхнього суспільно-політичного життя</p>	2
	<p>Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований; у прикладі є фактичні помилки</p>	1
	<p>Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним</p>	0

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
4. Логічність, послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу). Заявлена теза послідовно доведена. Учасник постійно тримає порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи вбік. Учасник висловлює думки в певній послідовності, відбирає лексичний матеріал і мовленнєві засоби відповідно до теми й ситуації міркування, використовує різноманітні синтаксичні конструкції. Текстові властива зв'язність, що простежується як на рівні розгортання думки, так і на рівні правильного й доречного використання спеціальних засобів зв'язку. Учасник структурує роботу за абзацами	2
	Учасник відволікається від обговорюваної проблеми. У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки. Учасник не структурує роботу за абзацами	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Наприкінці власного висловлення учасник робить підсумок зі свого доведення, указуючи на те, яку домінуючу думку (позицію) він урешті тримав у полі зору, коли наводив аргументи й приклади. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно випливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Висновок розташований наприкінці роботи	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0

Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями (**6а** та **6б**), як показано в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
6б. Лексика, граматика та стилістика	0–1	4
	2–4	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**. До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення **не/ні** (*не хто інший / ніхто інший ...*);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки не сумують і не зараховують як **1 (одну) грубу**.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше** випадків порушення на одне з правил: **у–в, і–й–та**) рахують як **1 (одну) орфографічну помилку**.